DI ANALYSE

Christian Broholm Andersen, konsulent
chra@di.dk
Steffen Sjørslev, studentermedarbejder
stsj@di.dk

JUNI 2023

Store kommunale forskelle på offentlig-privat samarbejde i 2022

Størstedelen af landets kommuner løftede andelen af opgaver, der løses af private leverandører, i 2022. De markante lokale og regionale forskelle vidner dog om, at der fortsat er stort potentiale for at øge samarbejdet mellem kommunerne og virksomhederne.

Kommunerne løftede samarbejdet med private i 2022

Kommunernes brug af private leverandører voksede med 0,6 procentpoint i 2022 og nåede dermed det højeste niveau nogensinde.[1] Der er dog fortsat markante forskelle på graden af offentlig-privat samarbejde på tværs af landsdele.

Sjællandske kommuner stryger til tops i brug af private leverandører

Gennemsnitlig Privat Leverandør Indikator (PLI) for kommunerne, opgjort efter landsdele

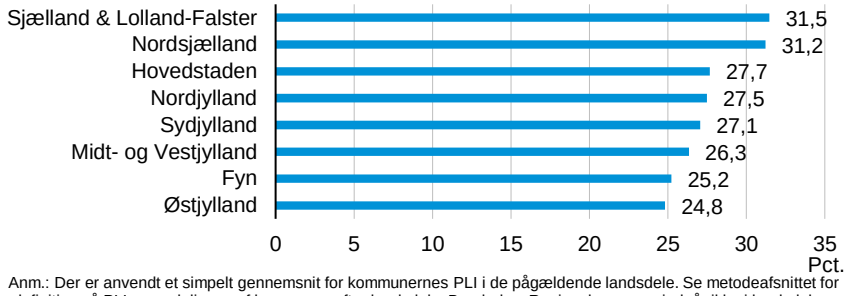

Anm.: Der er anvendt et simpelt gennemsnit for kommunernes PLI i de pågældende landsdele. Se metodeafsnittet for definition på PLI og opdelingen af kommuner efter landsdele. Bornholms Regionskommune indgår ikke i landsdelene.

Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet og DI-beregninger

[1] DI Analyse (2023). Kommunernes samarbejde med private leverandører på det højeste niveau nogensinde.

Sjællandske kommuner løser en tredjedel af opgaverne i samarbejde med private

Den højeste grad af offentlig-privat samarbejde findes blandt kommunerne i Region Sjælland samt de nordsjællandske kommuner i Region Hovedstaden. Her løses cirka en tredjedel af de udbudsegnede kommunale opgaver via et samarbejde med private leverandører. Omvendt ses en tendens til, at det offentlig-privat samarbejde er noget mindre blandt kommunerne i det vestdanske end i de øvrige kommuner. Blandt de syd- og østjyske kommuner er det eksempelvis mindre end 26 pct. af de udbudsegnede opgaver, som varetages af virksomhederne. Landsgennemsnittet er på 27,4 pct. i 2022.[2]

Der er samtidig stor variation *inden for* de enkelte landsdele – også blandt nærtliggende kommuner.

Flere nabokommuner har vidt forskellig tilgang til offentlig-privat samarbejde
PLI opgjort på kommuneniveau, 2022

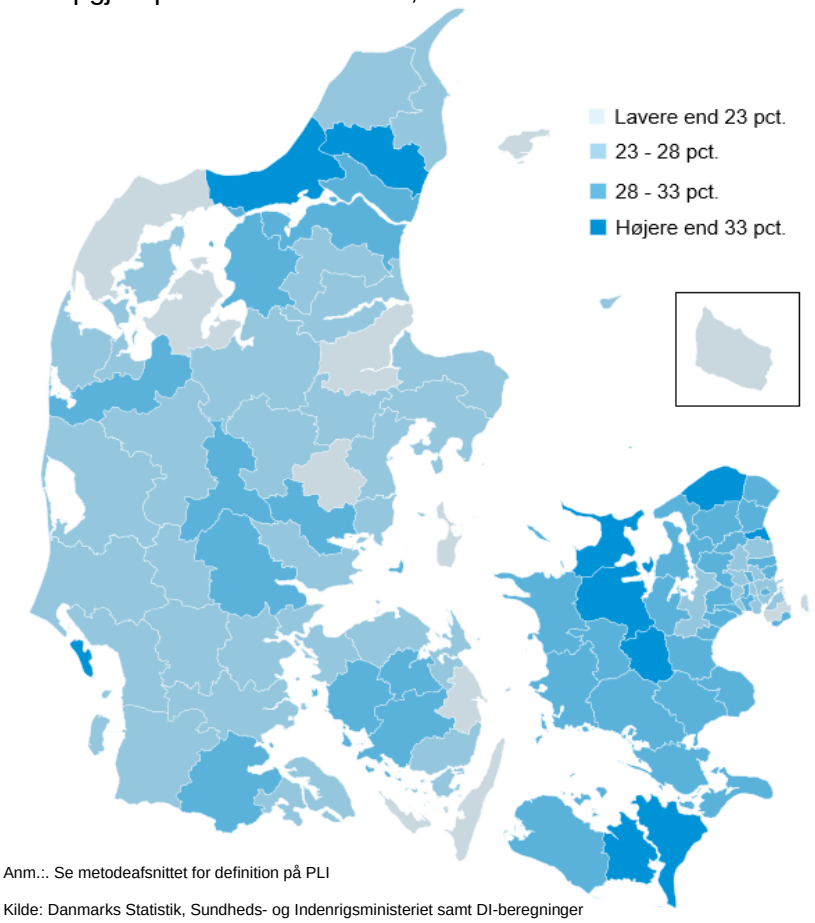

Anm.:. Se metodeafsnittet for definition på PLI

Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger

[2] DI Analyse (2023). Kommunernes samarbejde med private leverandører på det højeste niveau nogensinde.

PLI svinger med op mod 25 procentpoint inden for samme landsdele

I Nordsjælland svinger andelen af opgaver, der løses af private virksomheder, eksempelvis fra 49 pct. i Gribskov Kommune til 24 pct. i Furesø Kommune. Der kan ligeledes observeres markante forskelle blandt de nordjyske kommuner, idet Jammerbugt stryger til tops med en PLI på 38 pct., mens Thisted ligger på knap 23 pct.

Markante forskelle på samarbejde med private leverandører blandt nordsjællandske kommuner

Højeste og laveste PLI for kommuner inden for samme landsdel, 2022

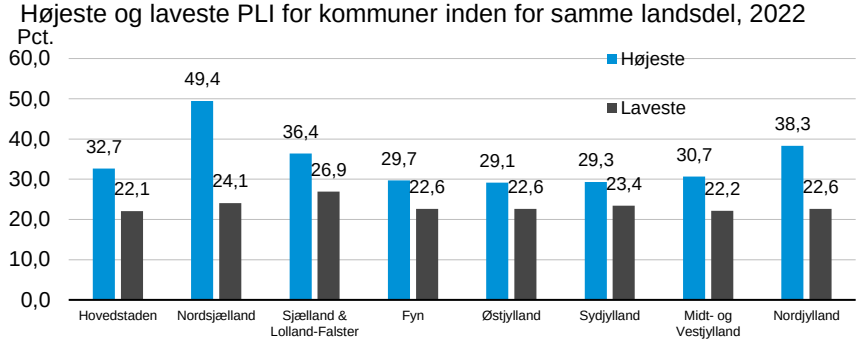

Anm.: I figuren ses bort fra de seks ø-kommuner (Læsø, Fanø Samsø, Langeland, Ærø og Bornholm)
Se metodeafsnit for definition af PLI og opdeling af kommuner efter landsdele

Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet og DI-beregninger

76 ud af 98 kommuner har løftet samarbejdet

76 ud af 98 kommuner kan notere sig en vækst i samarbejdet med private virksomheder i 2022. De største stigninger findes blandt en række kommuner på Sjælland i form af Ringsted, Herlev, Brøndby, Ishøj og Odsherred. De viser således, at kommunerne har gode muligheder for at styrke samspillet med virksomhederne mærkbart, selv inden for en kort tidshorisont

Top 5 kommuner med størst stigning i PLI fra 2021-2022

Kommune	Ændring i PLI, 2021-2022 (pct.point)
Ringsted Kommune	3,71
Herlev Kommune	3,22
Brøndby Kommune	2,63
Ishøj Kommune	2,43
Odsherred Kommune	2,14

Anm.: Foruden de fem mindre ø-kommuner. Se metodeafsnit for definition på PLI-
Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet og DI-beregninger

Omvendt findes også eksempler på kommuner, der reducerede omfanget af offentlig-privat samarbejde i 2022. Det gælder bl.a. Lejre Kommune, der i forvejen er den kommune med lavest PLI på Sjælland og Lolland-Falster.

Top 5 kommuner med størst fald i PLI fra 2021-2022

Kommune	Ændring i PLI, 2021-2022 (pct.point)
Greve Kommune	-0,79
Høje-Taastrup Kommune	-0,88
Lejre Kommune	-0,97
Furesø Kommune	-1,01
Brønderslev Kommune	-1,62

Anm.: Foruden de fem mindre ø-kommuner. Se metodeafsnit for definition på PLI.
Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet og DI-beregninger

Metode

Definition af PLI

Kommunernes samarbejde med private virksomheder bliver i denne analyse målt ved Privat Leverandør Indikatoren (PLI). PLI måler andelen af udbudsegnede driftsopgaver, som varetages af private virksomheder.

Det er altså kommunernes køb af tjenesteydelser hos private leverandører i forhold til de samlede kommunale bruttodriftsudgifter til opgaver, der må varetages af private leverandører. PLI viser dermed udliciteringsgraden (uden kommunernes egne vundne bud).

Indikatoren er fastsat af Sundheds- og Indenrigsministeriet og beregnes på baggrund af de kommunale regnskaber fra Danmarks Statistik.

Beregning af PLI

PLI udregnes således som andelen af de kommunale bruttodriftsudgifter til opgaver, der må varetages af de private, som faktisk varetages af private leverandører:

$$PLI = \frac{Kommunernes\ køb\ af\ opgaver\ hos\ private\ leverandører}{Samlede\ bruttodriftsudgifter\ til\ opgaver,\ der\ må\ varetages\ af\ private\ leverandører}$$

Kommunernes køb af ydelser hos private

Til at beregne kommunernes køb af opgaver hos private leverandører benyttes følgende: Bruttodriftsudgifter (ekskl. på de undtagne funktioner beskrevet senere) på art 4.5 og 4.9 på hovedkonto 0 og 2-6. Art 4.0 på hovedkonto 4 og 5 samt på funktion 3.22.06, 3.22.07 (grp. 999 og grp. 003), 3.22.08 og 3.38.78 (grp. 001). Art 5.9 på funktion 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35. Art 5.9 på positivlistens funktioner (beskrevet senere).

Samlede bruttodriftsudgifter til opgaver, der må varetages af private

Til at beregne de samlede kommunale bruttodriftsudgifter benyttes følgende definition fra Sundheds- og Indenrigsministeriet:

Bruttodriftsudgifter (ekskl. på de undtagne funktioner beskrevet senere) på hovedart 1-4 (ekskl. art 4.6 og 4.7) på hovedkonto 0 og 2- 6. Art 4.7 og 7.7 på hovedfunktion 5.28 og 5.38. Art 5.9 på funktion 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35. Art 5.9 på positivlistens funktioner (beskrevet senere).

De undtagne funktioner (og grupperinger) er: 3.22.01 (hovedart 1), 3.41.80, 4.62.81, 5.28.24, 6.42.40-6.42.43, 6.45.59 (kun art 4.0), 6.48.61 og 5.28.22, dr. 1, grp. 007, og 6.45.51, dr. 1, grp. 003.

Positivlistens funktioner omfatter følgende funktioner: 0.32.31, 0.32.35, 3.22.08, 3.22.10, 3.22.12, 3.22.18, 3.35.60, 3.35.63-3.35.64, 3.38.74, 4.62.82, 4.62.88-4.62.90, 5.25.19, 5.38.58-5.38.59, 5.46.60, 5.68.90 (grp. 005-006), 5.72.99 og 6.48.67 (grp. 001).

Bilag 1: Samlet oversigt over kommunernes brug af private leverandører

Kommune og landsdele	PLI 2022	Ændring ift. 2021 (pct.point)
Hovedstaden		
Københavns Kommune	24,7	1,2
Frederiksberg Kommune	29,5	1,4
Ballerup Kommune	25,6	0,4
Brøndby Kommune	28,7	2,6
Dragør Kommune	32,7	2,1
Gentofte Kommune	30,6	1,0
Gladsaxe Kommune	25,0	0,6
Glostrup Kommune	28,2	1,0
Herlev Kommune	29,0	3,2
Albertslund Kommune	26,9	0,1
Hvidovre Kommune	25,5	1,2
Høje-Taastrup Kommune	29,5	-0,9
Lyngby-Taarbæk Kommune	28,8	1,3
Rødovre Kommune	27,4	1,1
Ishøj Kommune	29,8	2,4
Tårnby Kommune	22,1	0,9
Vallensbæk Kommune	26,3	0,6
Nordsjælland		
Furesø Kommune	24,1	-1,0
Allerød Kommune	28,4	-0,6

Fredensborg Kommune	31,3	0,8
Helsingør Kommune	29,9	1,2
Hillerød Kommune	31,9	-0,3
Hørsholm Kommune	33,3	0,1
Rudersdal Kommune	26,7	0,7
Egedal Kommune	28,2	0,7
Frederikssund Kommune	30,0	0,8
Halsnæs Kommune	30,2	1,5
Gribskov Kommune	49,4	0,9
Sjælland & Lolland-Falster		
Greve Kommune	32,0	-0,8
Køge Kommune	30,5	1,1
Roskilde Kommune	26,9	0,6
Solrød Kommune	33,0	0,3
Odsherred Kommune	34,2	2,1
Holbæk Kommune	36,1	-0,2
Faxe Kommune	31,4	1,7
Kalundborg Kommune	29,0	1,4
Ringsted Kommune	36,4	3,7
Slagelse Kommune	30,3	0,2
Stevns Kommune	32,9	0,5
Sorø Kommune	31,5	0,1
Lejre Kommune	31,8	-1,0
Lolland Kommune	28,3	0,6
Næstved Kommune	28,7	0,9
Guldborgsund Kommune	33,3	0,3
Vordingborg Kommune	28,9	0,4
Fyn		
Middelfart Kommune	24,8	0,7
Assens Kommune	29,7	0,9
Faaborg-Midtfyn Kommune	28,6	0,1
Kerteminde Kommune	23,1	-0,3
Nyborg Kommune	22,6	0,4
Odense Kommune	29,4	-0,2
Svendborg Kommune	23,9	0,1
Nordfyns Kommune	25,6	-0,5
Langeland Kommune	22,9	0,0
Ærø Kommune	21,6	1,6
Østjylland		
Horsens Kommune	29,1	1,8
Syddjurs Kommune	25,8	0,9
Norddjurs Kommune	23,5	1,2
Favrskov Kommune	26,2	1,2
Odder Kommune	27,4	0,0

Randers Kommune	22,6	0,1
Silkeborg Kommune	27,7	0,9
Samsø Kommune	18,4	-1,4
Skanderborg Kommune	22,9	0,6
Aarhus Kommune	23,3	0,3
Hedensted Kommune	26,1	1,3
Sydjylland		
Haderslev Kommune	26,5	-0,4
Billund Kommune	25,0	0,5
Sønderborg Kommune	23,4	1,3
Tønder Kommune	24,6	-0,3
Esbjerg Kommune	23,6	0,4
Fanø Kommune	40,0	-2,8
Varde Kommune	26,5	0,6
Vejen Kommune	26,4	-0,5
Aabenraa Kommune	28,0	0,6
Fredericia Kommune	23,6	1,2
Kolding Kommune	27,7	0,8
Vejle Kommune	29,3	0,1
Midt- og Vestjylland		
Herning Kommune	25,8	0,1
Holstebro Kommune	30,7	-0,5
Lemvig Kommune	25,0	1,7
Struer Kommune	26,2	0,9
Ikast-Brande Kommune	29,8	0,6
Ringkøbing-Skjern Kommune	25,9	0,6
Skive Kommune	22,2	0,2
Viborg Kommune	25,2	-0,6
Nordjylland		
Morsø Kommune	25,2	0,0
Thisted Kommune	22,6	0,6
Brønderslev Kommune	34,9	-1,6
Frederikshavn Kommune	25,7	0,9
Vesthimmerlands Kommune	31,2	0,6
Læsø Kommune	19,4	-1,5
Rebild Kommune	25,3	1,3
Mariagerfjord Kommune	25,0	2,0
Jammerbugt Kommune	38,3	1,7
Aalborg Kommune	29,8	-0,3
Hjørring Kommune	25,0	-0,2
Bornholm		
Bornholms Regionskommune	20,5	-0,3

Bilag 2: Fem kommuner med hhv. størst og mindst omfang af offentlig-privat samarbejde i 2022

Top 5 kommuner	PLI 2022, pct.
Gribskov Kommune	49,4
Fanø Kommune	40,0
Jammerbugt Kommune	38,3
Ringsted Kommune	36,4
Holbæk Kommune	36,1

Bund 5 kommuner	PLI 2022, pct.
Samsø Kommune	18,4
Læsø Kommune	19,4
Bornholms Regionskommune	20,5
Ærø Kommune	21,6
Tårnby Kommune	22,1

Anm.: Foruden de fem mindre ø-kommuner. Se metodeafsnit for definition på PLI.
Kilde: Danmarks Statistik, Sundheds- og Indenrigsministeriet og DI-beregninger